



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 387/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. J., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1 a 3 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/43/2008 a jeho rozsudkom z 22. októbra 2009, postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To/68/2009 a jeho rozsudkom z 25. februára 2010, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 32/2011 a jeho uznesením z 26. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2011 doručená sťažnosť R. J. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho

základných práv podľa čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 9 ods. 1 a 3 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „paktu“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/43/2008 a jeho rozsudkom z 22. októbra 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To/68/2009 a jeho rozsudkom z 25. februára 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 32/2011 a jeho uznesením z 26. júla 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona platného do 31. decembra 2005 [ďalej len „starý Trestný zákon“; (skutok v bode 1)], trestného činu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1 starého Trestného zákona (skutok v bode 2) a z pokusu zločinu úverového podvodu podľa § 14 ods. 1 k § 222 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov [ďalej len „Trestný zákon“ (skutok v bode 3)], za spáchanie ktorých (vo vzťahu ku skutkom v bode 1 a 2) mu okresný súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov (so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny) a vo vzťahu ku skutku v bode 3 upustil od uloženia ďalšieho trestu.

Krajský súd na odvolanie sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 To/68/2009 z 25. februára 2010 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a rozhodol o uznaní sťažovateľa za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona, zo zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 88 ods. 1 Trestného zákona a z pokusu zločinu úverového podvodu podľa § 14 ods. 1 k § 222 ods. 1 3 písm. a) Trestného zákona. Za spáchanie skutkov v bode 1 a 2 mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov

a 5 mesiacov a za skutok v bode 3 na trest odňatia slobody 3 roky. Na výkon trestu bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti druhostupňovému rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tdo 32/2011 z 26. júla 2011 v zmysle § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol, pretože nezistil dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku (v znení účinnom do 31. augusta 2011).

Sťažovateľ namieta, že označenými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, došlo k porušeniu jeho v sťažnosti označených práv.

Sťažovateľ v úvode sťažnosti uviedol, že „... už prvý rozsudok OS Nové Zámky sp. zn. 1 T 43/08 zo dňa 22. 10. 2009 trpel vadami, ktoré som vytkol v odvolaní voči predmetnému rozsudku. O mojom odvolaní (ako aj o odvolaní prokurátora) rozhodoval KS v Nitre, ktorý rozsudkom sp. zn. 5 To/68/2009 zo dňa 25. 2. 2010 napádaný prvostupňový rozsudok OS Nové Zámky zrušil v celom rozsahu a vo veci sám rozhodol novým, vyššie citovaným rozsudkom. Avšak odvolací súd novým rozsudkom nielenže neodstránil vady prvostupňového rozsudku, ale vo svojom rozsudku sa dopustil aj ďalších chýb, pre ktoré som bol nútený podať dovolanie zo dňa 30. 4. 2010, o ktorom následne rozhodoval Najvyšší súd SR. Najvyšší súd SR o mojom dovolaní rozhodol uznesením, ktorým moje dovolanie odmietol. Jedná sa konkrétne o uznesenie Najvyšší súd SR sp. zn. 4 Tdo 32/2011 zo dňa 26. 7. 2011. Predmetným uznesením Najvyšší súd SR tiež neodstránil chyby dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, keďže moje dovolanie zamietol (správne má byť odmietol, pozn.). Tiež poukazujem na to, že moje dovolanie je ešte z 30. 4. 2010, pričom najvyšší súd o ňom rozhodol až 26. 7. 2011 a predmetné uznesenie doručil môjmu právnenému zástupcovi až 7. 9. 2011, čiže celý proces rozhodovania o mojom dovolaní trval viac ako jeden rok, čo je v podmienkach právneho štátu neakceptovateľné.“

Sťažovateľ svoje tvrdenia o porušení jeho v sťažnosti označených práv založil aj na argumentácii, že „... trest..., ktorý mi bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Nitre

sp. zn. 5 To/68/2009 zo dňa 25. 2. 2010 je nezákonný, keďže rozhodne nebol uložený ani podľa zákona účinného v čase spáchania trestného činu a ani podľa neskoršieho zákona (čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, ako aj čl. 49 Ústavy SR), keďže žiadny zákon neumožňuje uložiť jedným rozsudkom zároveň úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody (súd vždy ukladá úhrnný alebo súhrnný trest odňatia slobody) a už vonkoncom nie je možné jedným rozsudkom uložiť zároveň úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody a samostatný trest odňatia slobody. Zároveň je takýto trest/tresty nevykonateľný, keďže žiadny zákon neupravuje spôsob jeho výkonu. Súdny v danom prípade postupovali mimo zákonného rámca, a teda konali v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a uložili mi povinnosť v rozpore s ust. čl. 2 ods. 3 Ústavy SR. Zároveň sú... uvádzané rozhodnutia príslušných súdov arbitrárne, keďže jednak nimi boli uložené nezákonné tresty, ale ani nerešpektovali všeobecnú právnu zásadu in dubio pro reo, nevykonali dokazovanie v rozsahu potrebnom na náležité objasnenie skutkového stavu (nevykonali navrhované dôkazy, nerešpektovali záväzné stanovisko generálneho prokurátora SR), a teda sa v danom prípade nemôže jednať o konanie, ktoré spĺňa atribúty spravodlivého súdneho procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako ani atribúty v zmysle čl. 14 ods. 1 Paktu.“.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 49 a čl. 50 ods. 6 ústavy sťažovateľ uviedol, že okrem iného „ustanovujú aj povinnosť, aby rozhodnutie o treste bolo vždy v každom jednotlivom prípade v súlade so zákonom, t. j. aby bol trest vždy uložený na základe zákona. V mojom prípade to tiež nebolo dodržané keďže, krajský súd v Nitre ako som vyššie uviedol mi uložil jediným rozsudkom úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody ako aj samostatný trest odňatia slobody, pričom takéto rozhodnutie o treste trestný zákon neumožňuje. To znamená, že súd mi uložil nezákonný trest/tresty, pričom tieto sú nevykonateľné, keďže právny poriadok SR neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by výkon takto uložených trestov upravovali. V tomto prípade jednoznačne Krajský súd v Nitre nepostupoval v súlade s ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a uložil mi povinnosť v rozpore s čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, pričom túto nezákonnosť neodstránil ani dovolací súd, ktorý sa v danom prípade odvolal na bežnú prax všeobecných súdov Slovenskej republiky. Potom je namieste otázka, či je bežnou praxou všeobecných súdov SR ukladať nezákonné tresty?“.

Sťažovateľ je toho názoru, že „*uvedený nezákonný postup a rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, resp. pochybenia v postupe a vady rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, neboli odstránené ani v dovolacom konaní na Najvyššom súde SR, ktorý moje dovolanie uznesením sp. zn. 4 Tdo 32/2011 zo dňa 26. 7. 2011 odmietol a predmetné pochybenia krajského súdu v Nitre tak schválil*“.

Napokon sťažovateľ poukázal na to, že „*v konaní došlo k prieťahom, ktoré nastali z dôvodov na strane príslušných súdov, keď tieto o mojom dovolaní rozhodli až po viac ako jenom roku po jeho podaní, čo rozhodne nespĺňa podmienky predpísané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru ako ani čl. 14 ods. 1 Paktu*“, a ani to nie je podľa jeho názoru „*v súlade s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako ani s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*“.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„*1. Postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 32/2011 zo dňa 26. 7. 2011, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 To/68/2009 zo dňa 25. 2. 2010, ako aj postupom a rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 1 T 43/08 zo dňa 22. 10. 2009 boli porušené čl. 48 ods. 2, čl. 49, čl. 50 ods. 3 a čl. 50 ods. 6 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 2 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1, čl. 9 ods. 3, čl. 14 ods. 1, čl. 14 ods. 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.*

2. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd zrušuje právoplatné uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo 32/2011 zo dňa 26. 7. 2011, ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 To/68/2009 zo dňa 25. 2. 2010 a rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 1 T 43/08 zo dňa 22. 10. 2009 a vracia vec Okresnému súdu Nové Zámky na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. priznáva sťažovateľovi... primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- Eur.

4. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 667,08 Eur...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne... o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

Podľa čl. 9 ods. 1 paktu každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikto nesmie byť svojvoľne zatknutý alebo zadržaný. Nikto nesmie byť pozbavený slobody okrem prípadov, keď sa tak na základe zákona a v zhode s konaním, ktoré ustanovuje zákon. Podľa čl. 9 ods. 3 paktu každý, kto je zatknutý alebo zadržaný na základe obvinenia z trestného činu, musí sa bez meškania predviesť pred sudcu alebo iného úradníka, ktorý je zákonom splnomocnený vykonávať sudcovskú právomoc, a má právo na trestné konanie v primeranom čase alebo na prepustenie. Nie je všeobecným pravidlom, aby sa osoby čakajúce na trestné konanie držali vo väzbe; prepustenie sa však môže podmieniť zárukami, že sa dostavia na trestné konanie v akomkoľvek inom štádiu súdneho konania a na vynesenie rozsudku.

Podľa čl. 14 ods. 1 paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu. Tlač a verejnosť môžu byť vylúčené z celého konania alebo z jeho časti z dôvodov morálky, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti alebo vtedy, keď to vyžaduje súkromný záujem strán, alebo môžu byť vylúčené v rozsahu, ktorý je podľa prísnej mienky súdu nevyhnutný pri osobitných okolnostiach, keby zverejnenie prejudikovalo záujmy spravodlivosti; ale každý rozsudok vynesенý v trestnej alebo občianskoprávnej veci, s výnimkou prípadov, keď záujem mladistvých osôb vyžaduje iný postup alebo keď sa konanie týka manželských sporov alebo opatrovníctva detí, bude zverejnený. Podľa čl. 14 ods. 3 písm. b) paktu každý, kto je obvinený z trestného činu, má mať tieto minimálne záruky: má mať dostatok času a možností na prípravu svojej obhajoby, a aby sa mohol spojiť s obhajcom podľa svojej vlastnej voľby...

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/43/2008 a jeho rozsudkom z 22. októbra 2009

Článok 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity. Podľa neho rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov rozhodovať v konkrétnej veci a poskytnúť tak ochranu označeným základným právam alebo slobodám sťažovateľa, porušenie ktorých namieta (III. ÚS 181/04).

Sťažovateľ sa ochrany svojich práv vo vzťahu k označenému rozsudku okresného súdu mohol podľa zákona účinne domáhať (a aj sa domáhal) využitím opravných prostriedkov (odvolania) v trestnom konaní súdnom. V tomto kontexte bol krajský súd (ako odvolací súd s plnou jurisdikciou oprávnený preskúmať skutkové aj právne otázky relevantné na rozhodnutie vo veci vrátane zákonnosti procesného postupu súdu prvého stupňa) povinný poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa, porušenie ktorých

namieta v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Právomoc ústavného súdu je preto (s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy) bezprostredne vo vzťahu k rozsudku okresného súdu a procesnému postupu okresného súdu predchádzajúcemu tomuto rozsudku vylúčená.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp.zn. 5 To/68/2009 a jeho rozsudkom z 25. februára 2010

Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti judikatúra ústavného súdu reflektujúc na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

V zmysle uvedeného preto ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľa uplatnených vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, pričom sa venoval iba tým, ktorými sa nezaoberal najvyšší súd v dovolacom konaní, teda len nedostatkami dokazovania krajského súdu (sťažovateľ vyčíta krajskému súdu svojvoľné nevykonanie dôkazov, a to konkrétne nevypočutie ním navrhutej svedkyne U.). Ostatnými námietkami sťažovateľa uplatnenými v sťažnosti a smerujúcimi proti napadnutému rozsudku krajského súdu sa zaoberal a vysporiadal najvyšší súd, a preto sa nimi ústavný súd bude zaoberať v časti II.3 tohto rozhodnutia.

Preskúmaním sťažnosti a príslušného spisového materiálu ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti, ktoré boli východiskom pre jeho rozhodovanie:

Napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 To/68/2009 z 25. februára 2010 a sám rozhodol o vine a treste sťažovateľa. Uviedol v ňom, že „Súd I. stupňa na hlavnom pojednávaní pri vykonávaní dôkazov postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ako i ďalších ustanovení upravujúcich spôsob vykonávania dôkazov v trestnom konaní, pričom sa nedopustil žiadnych podstatných chýb v zmysle § 321 odsek 1 písm. a/ Tr. por.

Súd I. stupňa svoje rozhodnutie aj primerane odôvodnil, tak ako mu to ukladajú príslušné ustanovenia Trestného poriadku, keď uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Odvolačný súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že okresný súd vykonal všetky dostupné dôkazy na zistenie skutkového stavu veci a tieto vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti podľa § 2 ods. 12 Tr. por., pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam.

Odvolačný súd rovnako ako súd I. stupňa, má za nepochybné preukázané, že obžalovaný sa dopustil aj skutku uvedeného pod bodom 2) obžaloby, keď bezprostredne po fyzickom napadnutí poškodeného M. V. tomuto vzal mobilný telefón a následne aj nabíjačku k mobilnému telefónu. Obžalovaný takto konal spoločne s už odsúdenými R. B., T. B. a P. N., pričom zo spáchania skutku je usvedčený predovšetkým výpoveďou poškodeného. Úvahy súdu I. stupňa o zavinení obžalovaného v tomto bode obžaloby sú správne a zákonné. V danom prípade si skutková podstata trestného činu lúpeže vyžaduje viaceré konania a obžalovaný ako jeden zo spolupáchateľov vykonal určité konanie, a to zmocnenie sa cudzej veci, využívajúc skutočnosť, že ďalší zo spolupáchateľov násilím prekonal odpor poškodeného, pričom súčasne každý z nich sledoval spoločný zámer. Pokiaľ ide o namietanú výpoveď obžalovaného na políciu k danému skutku, kde priznal skutočnosť, že poškodenému vzal telefón z ruky, počas toho, ako ho ostatní bili, tento procesný úkon bol vykonaný dňa 24. 11. 2003 a to za účasti obžalovanému ustanoveného obhajcu.

Pokiaľ ide o ďalší namietaný skutok obžalovaným, a to zločin úverového podvodu v štádiu pokusu, aj krajský súd je toho názoru, že skutok sa stal, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, pričom krajský súd zhodne s úvahami súdu I. stupňa je toho názoru, že v danom prípade bola naplnená aj subjektívna stránka danej skutkovej podstaty. Úmysel obžalovaného nesplácať poskytnutý úver je možné jednoznačne vyvodiť z nedostatku finančných prostriedkov a majetku obžalovaného, obžalovaný od roku 1998 nepretržite až do roku 2004 poberal dávky sociálnej pomoci, naposledy bol zamestnaný v roku 2003, pričom od tohto obdobia sústavne pácha úmyselnú trestnú činnosť majetkového charakteru, ktorou si zabezpečuje zdroj príjmov a pri odôvodnení svojej dobrej finančnej situácie sa odvoláva na materský príspevok svojej manželky. Navyše dňa 17. 04. 2007 súhlasil s obsahom dohody o vine a treste, kde mu bol uložený trest 3 roky a 4 mesiace, bol prinajmenšom uzrozumený s tým, že pôjde do výkonu trestu odňatia slobody a napriek tomu sa snažil 18. 04. 2008 získať úver vo výške 250.000,- Sk.“.

Krajský súd sa zaoberal námietkou sťažovateľa, že posúdenie jeho konania podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 je pre neho priaznivejšie, a dospel k záveru, že „napriek skutočnosti, že tzv. nový zákon určuje pri trestom čine lúpeže v odseku druhom trestnú sadzbu 7 až 12 rokov a tzv. starý zákon trestnú sadzbu 5 až 12 rokov, pri spôsobe výpočtu výšky trestu pri aplikácii tzv. asperačnej zásady a priznaní poľahčujúcich okolností obžalovanému podľa § 36 písmeno k/ (obžalovaný v oboch skutkoch uhradil spôsobenú škodu) a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti je Trestný zákon účinný od 01. 01. 2006 pre obžalovaného priaznivejší. Pri prevahe poľahčujúcich okolností je pri ukladaní trestu u obžalovaného potrebné aplikovať ustanovenie § 38 odsek 3 Trestného zákona, vykonať pred výpočtom podľa § 41 odsek 2 najskôr zníženie hornej hranice sadzby uvedenej podľa § 38 odsek 3 Tr. zák. a to spôsobom, ako to určuje ustanovenie § 38 odsek 8 Tr. zák. Pri takomto spôsobe výpočtu je možné obžalovanému ukladať trest odňatia slobody po zohľadnení asperačnej zásady v sadzbe od 10 rokov a 4 mesiace. Z týchto dôvodov preto krajský súd zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, d/ Tr. por. v celom rozsahu, uznal obžalovaného vinným v bodoch 1/ a 2/ rozsudku, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, pretože obžalovaný svojim konaním v bode 1/ proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a čin spáchal závažnejším spôsobom konania

(so zbraňou) a v bode 2) tohto rozsudku spoločným konaním použil proti inému násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Za tieto trestné činy uložil obžalovanému úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody 10 rokov a 5 mesiacov.“.

Zároveň krajský súd zrušil výroky o treste „z trestných rozkazov z Okresného súdu Nové Zámky 1 T 44/2005 a 2 T 91/2007, nie však z trestného rozkazu Okresného súdu Senica sp. zn. 3 T 85/2006, pretože tento trestný rozkaz bol vyhlásený 14. 08. 2007 a nebola teda splnená podmienka pre uloženie súhrnného trestu a to, že viacčinný súbeh je daný vtedy, ak medzi spáchaním najskoršieho z nich a spáchaním najneskoršieho z nich nebol súdom I stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok...“.

Vo vzťahu k trestu uloženému sťažovateľovi za skutok v bode 3 krajský súd stotožňujúc sa so záverom Okresnej prokuratúry Nové Zámky uviedol, že na upustenie od ďalšieho trestu neboli splnené podmienky požadované podľa § 44 Trestného zákona, a ďalej uviedol že „v prípade trestu, ktorý bol uložený obžalovanému za skutky pod bodmi 1/ a 2/ nemožno hovoriť o treste uloženom skorším rozsudkom, tak ako to predpokladá toto ustanovenie zákona. Rozsudok, ktorým bol uložený trest za skutky pod bodmi 1/ a 2/ nenadobudol právoplatnosť, pretože bol napadnutý odvolaním obžalovaného. Z týchto dôvodov krajský súd, uznal obžalovaného vinným uvedený v bode 3/ tohto rozsudku z pokusu zločinu úverového podvodu podľa § 14 odsek 1 Tr. zák. k § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a to z dôvodov uvedených v právnej vete napadnutého rozsudku a uložil obžalovanému samostatný trest podľa § 222 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. a to trest odňatia slobody 3 roky, so zaradením na výkon trestu podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.“.

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového,

ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozsudku krajského súdu s napadnutým rozsudkom okresného súdu považoval ústavný súd za potrebné poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T/43/2008 z 22. októbra 2009, ktorý ku skutku v bode 1 uviedol:

«K tomuto skutku obžalovaný na hlavnom pojednávaní ani v prípravnom konaní nevypovedal využívajúc právo nevypovedať, avšak v prípravnom konaní pokiaľ sa vyjadroval k uzneseniu o vznesení obvinenia uvádzal, že skutku sa dopustil, že svoje konanie ľutuje a že konal pod vplyvom udalostí, kedy nemal peniaze. Podobne sa vyjadroval aj v ďalších svojich podaniach.

Poškodená T. A. pri výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 9. 4. 2009 napriek odstupe času vypovedala o podstatných okamihoch skutku tak, že keď obžalovanému dávala naspäť po tom, čo si chcel kúpiť tovar a platil 50-korunovou bankovkou, nastriekal jej do očí z nejakého sprayu. Keď chcela odísť, sotil ju na zem a odcudzil z pokladne peniaze. Keď mu svedkyňa chcela zabrániť v odchode s peniazmi opäť jej nastriekal do očí zo sprayu. Keď sa jej podarilo vybehnúť z predajne, videla odchádzať nejaké vozidlo.

Poškodená v podrobnostiach vypovedala krátko po skutku v prípravnom konaní a obžaloba v podstate preberala jej výpoveď z prípravného konania do obžaloby a súd do rozsudku, pretože výpoveď poškodenej – svedkyne v prípravnom konaní nebola v rozpore s jej výpoveďou na hlavnom pojednávaní.

Po skutku bolo zistené vedúcou predajne V. P. fyzickou kontrolou, že z pokladne obžalovaný odcudzil 2.563,70 Sk a ktorá suma bola poškodenej organizácii C. Nové Zámky, ktorej predajňa, v ktorej pracovala poškodená T. A. patrí, dňa 9. 5. 2007 vrátená – uhradená.

So súhlasom obžalovaného a prokurátora bola na hlavnom pojednávaní prečítaná výpoveď svedka I. B., ktorý dňa 16. 3. 2005 ako svedok vypovedal, že v kritický čas prechádzal s obžalovaným na jeho osobnom motorovom vozidle zn. Š. obcou P., v ktorej obci si chcel obžalovaný niečo kúpiť a preto s vozidlom zaslal asi 5-10 m od predajne J., v ktorej sa potom obžalovaný zdržal 5-10 minút.

V predajni boli zaistené vecné stopy a na tovare „Banány v čokoláde“ bol zistený odtlačok palca pravej ruky obžalovaného R. J.

Z lekárskej správy lekárky z odboru oftalmológie bolo zistené, že T. A. bol do ľavého oka nastriekaný spray. Poškodená práceneschopnosť odmietla.

Na základe horerozvedených dôkazov mal súd preukázané, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku v bode 1/.

Obžalovaný preukázaným konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, pretože proti poškodenej T. A. použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci (peňazí z predajne) a čin spáchal so zbraňou. Podľa ustanovenia § 89 odsek 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, ale i ustanovenia § 122 odsek 3 Trestného zákona účinného v čase rozhodovania súdu sa zbraňou rozumie každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším.

Súd preukázané konanie obžalovaného kvalifikoval ako trestný čin lúpeže podľa § 234 odsek 1 odsek 2 písmena b... Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Súd nezistil, že by bolo pre obžalovaného priaznivejšie posudzovanie skutku podľa Trestného zákona č. 300/05 Z. z. ktorý je účinný v čase rozhodovania skutku.»

Ďalej okresný súd ku skutku v bode 2 uviedol:

„Na hlavnom pojednávaní obžalovaný k tomuto skutku nevypovedal. V prípravnom konaní popisoval priebeh skutku v podstate tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Pri výsluchu dňa 24. 11. 2003 vypovedal, že poškodeného v prvej fázy bili N. a B., pričom on sám vzal poškodenému mobilný telefón, ktorý mal poškodený v ruke. V druhej fázy, krátko na to poškodeného opätovne bili N. a B. a on sám vzal poškodenému tašku, ktorú mal poškodený u seba. Nevedel čo v taške je a po jej vzatí poškodenému zistil, že je v nej nabíjačka k mobilnému telefónu. Pri výsluchu dňa 5. 1. 2004 obžalovaný vypovedal, že poškodeného bili N. a B. a on sám poškodenému vybral telefón a pozrel mu veci.

Poškodený M. V. na hlavnom pojednávaní si pre odstup času nepamätal priebeh skutku len to, že z osobného motorového vozidla, ktoré pri ňom zaslalo vystúpili štyri osoby a začali ho biť. Nepamätal si koľkí ho bili. Potvrdil, že obžalovaný mu uhradil 3.200.- Sk.

V prípravnom konaní vypovedal, že keď išiel zo Š. do P. zastalo za jeho chrbtom auto, z ktorého vyskočili 4 osoby, ktoré nepoznal, jeden z nich pýtal mobilný telefón, ktorý

mal v tom čase v ruke, odmietol telefón dať a potom dostal úder päťou, po ktorom spadol na zem, tam ho všetci štyria začali kopať a jeden z nich mu prešacoval všetky vrecká na košeli a nohaviciach a zobral mu mobilný telefón. Ukradli mu pri tom dva CD nosiče a 2.300,- Sk, nabíjačku, občiansky preukaz, kľúče od domu. Tento incident mohol trvať asi 10 minút a potom útočníci odišli smerom na P. Za asi 5 minút išlo nejaké auto od P. a preto ho stopoval a keď zastavilo, vyskočili z auta predchádzajúci útočníci znovu ho bez slova zbili a z nôh mu zobrali topánky.

Pokiaľ boli na hlavnom pojednávaní vypočutí v postavení svedkov spolupáchateľa skutku tak svedok P. N. si v podstate už nič nepamätal. Pripustil, že mohol v roku 2003 spoločne s R. J., T. B. a R. B. niekoho napadnúť. Svedok R. B. si v podstate tiež nič nepamätal, nepamätal sa kto sa akým spôsobom zapájal do bitky, pamätal si, že vodičom motorového vozidla bol obžalovaný a že poškodenému bol zobratý mobilný telefón a ešte niečo. Svedok T. B. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že obžalovaný sa nezúčastnil fyzického násillia proti poškodenému a že veci, ktoré boli poškodenému zobraťé, boli mu zobraťé počas bitky.

Svedok K. N., majiteľ firmy M. v Š. potvrdzoval, že obžalovaný do predajne priniesol na predaj mobilný telefón a nabíjačku, ktorý mobilný telefón, ako sa neskoršie preukázalo, bol odcudzený poškodenému M. V.

Lekárske správy, znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctva a fotodokumentácia zranení poškodeného M. V. potvrdzujú, že bol napadnutý inými osobami. Tieto zistenia potvrdzovala aj výpoveď svedka T. Z., ktorý krátko po skutku prichýlil bosého zbitého poškodeného, ktorému poškodený hovoril, že ho napadli a zbili štyria útočníci a vzali mu mobilný telefón, peniaze a botasky.

Odcudzené botasky a CD nosiče vydal polícii T. B. Hodnota odcudzeného mobilného telefónu s nabíjačkou bola stanovená znaleckým posudkom znalca z odboru odhadu hodnoty elektronických zariadení.

Na základe horeuvedených dôkazov mal súd preukázané konanie obžalovaného tak, ako je uvedené v bode 2/ tohto rozsudku. Súd vychádzajúc z výpovede obžalovaného a spolupáchateľa T. B., ako aj z výpovedí ďalších spolupáchateľov v prípravnom konaní v postavení obvinených nemal preukázané, že by obžalovaný R. J. fyzicky na poškodeného

útočil. Mal preukázané, že obžalovaný v čase fyzického útoku spolupáchateľov na poškodeného tomuto vzal mobilný telefón a nabíjačku k nemu.

Súd uznal preto obžalovaného vinným z trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 odsek 2 k § 234 odsek 1 Trestného zákona č. 140/61 Zb...

Podľa § 9 odsek 2 uvedeného Trestného zákona ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb, zodpovedá každá z nich, ako by trestný čin spáchala sama. O spolupáchateľstve v zmysle horeuvedeného ide aj vtedy, keď každý zo spolupáchateľov naplnil len niektorý zo znakov konania, pričom súhrn konaní všetkých spolupáchateľov naplnia súhrnu všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu.

Trestného činu lúpeže sa dopustí ten, kto proti inému použije násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci. V prejednávanom skutku použili násilie proti poškodenému páchatelia N., B. a B. a obžalovaný zároveň realizoval úmysel zmocniť sa cudzej veci, keď v čase fyzického útoku spolupáchateľov na poškodeného tomuto bral mobilný telefón a nabíjačku.“

A napokon vo vzťahu ku skutku v bode 3 okresný súd uviedol:

«Ani k tomuto skutku obžalovaný na hlavnom pojednávaní nevypovedal. V prípravnom konaní pri výsluchu dňa 6. 2. 2009 spáchanie skutku doznával. Vypovedal, že v kritickom čase chodieval do Maďarskej republiky brigádovať bez riadnej pracovnej zmluvy, nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nepoberal žiadne sociálne dávky a potreboval si vybaviť nejakú pôžičku z banky. Jeden neznámy mladík v Maďarsku mu navrhol, že za 20.000,- Sk mu zabezpečí riadnu pracovnú zmluvu a kázal mu otvoriť si účet u K&H... v Maďarsku, čo aj spravil. Na to mu neznámy mladík priniesol pracovnú zmluvu so zamestnávateľom L. so sídlom..., v ktorej firme nikdy obžalovaný nepracoval ani pracovať nenastúpil. Uvedený neznámy mladík mu tiež vybavil potvrdenie o mesačnom príjme a doniesol aj výpisy z účtu K&H Bank, kde obžalovaný nemal žiadne svoje peniaze. Uvedené doklady obžalovaný odovzdal vo VÚB... so žiadosťou o flexipôžičku na 250.000,- Sk. Tvrdil, že pôžičku by splácal z podnikania so svojím svokrom nakoľko v lete 2008 otvoril autoumývareň v Š.

Pracovníčka VÚB... – svedkyňa Ing. A. F. potvrdzovala, že obžalovaný pri žiadosti o poskytnutie flexipôžičky na 250.000,- Sk predložil horeuvedené doklady preložené do slovenčiny. Nakoľko žiadateľ (obžalovaný) nevedel na niektoré jej otázky odpovedať a potvrdenie K&H Bank sa jej zdali podozrivé, požiadala centrálu v Bratislave o preverenie obžalovaným predložených dokladov a dostala odpoveď z ústredia banky, že žiadosť obžalovaného sa zamieta.

Orgány prípravného konania zistili, že firma L. nie je na území Maďarskej republiky evidovaná. Všeobecná úverová banka prostredníctvom právneho zástupcu preukazovala, že doklady predložené obžalovaným k úverovému produktu „Flexipôžička“ vo výške 250.000,- Sk z 18. 4. 2008 boli nepravdivé.

Na základe horeuvedených skutočností mal súd preukázané konanie, ktoré je uvedené vo výroku tohto rozsudku pod bodom 3/. Uvedeným konaním obžalovaný naplnil všetky zákonné znaky pokusu zločinu úverového podvodu podľa § 14 odsek 1 k § 222 odsek 1 odsek 3 písmena a, Trestného zákona č. 300/05 Z. z. v znení noviel, t. j. Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Obžalovaný predložením nepravdivých dokladov o zamestnaní, zárobku a finančných prostriedkoch uviedol do omylu VÚB za účelom získania flexipôžičky – úveru. Ak by VÚB úver poskytla, spôsobil by jej obžalovaný škodu 250.000,- Sk, t. j. škodu väčšiu (viď ustanovenie § 125 odsek 1 Trestného zákona). Obžalovaný ako uviedol, v čase skutku nikde nepracoval, bol bez zdrojov obživy, ním spomínaná autoumývareň mala byť otvorená až v lete. Od roku 2004 nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Nie je evidovaný v živnostenskom registri. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne bol obžalovaný naposledy evidovaný ako zamestnanec v januári 2003.

Obžalovaný podľa ním uvedených údajov je slobodný, žije s družkou, s ktorou má dcéru. V mieste trvalého bydliska sa dlhšiu dobu (asi 10 rokov) nezdržiava. Za priestupky postihovaný nebol. Bol však niekoľkokrát súdom trestaný za skutky spáchané pred aj po spáchaní skutkov 1/ a 2/. Obžalovanému poľahčovali doznania a úhrada spôsobenej škody.»

Krajský súd napadnutým rozsudkom prvostupňové rozhodnutie podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil a zároveň rozhodol podľa § 322 ods. 3 uvedeného zákona tak, že uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania trestných činov

tak, ako už bolo uvedené. Sťažovateľovi uložil za skutok v bode 1 a 2 „úhrnný a súhrnný“ trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a 5 mesiacov a za skutok v bode 3 samostatný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, s výnimkou ich arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti majúcej za následok porušenie základného práva (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že vo vzťahu k výroku o vine po posúdení konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku okresného súdu, nezistil žiadne procesné pochybenia, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na náležité objasnenie veci. Krajský súd konštatoval správnosť ustáleného skutkového stavu, ako aj procesu dokazovania a jeho vyhodnotenia.

Krajský súd kvalifikoval postup okresného súdu, ktorý formuloval podrobné a zároveň logické myšlienkové úvahy spojené s posudzovaním a hodnotením jednotlivých dôkazov (výpoveď sťažovateľa, výpovede svedkov a výpovede poškodených), ako zodpovedajúci zásade voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku).

Prijaté rozhodnutie považoval krajský súd aj za dostatočne odôvodnené, preto sa vo väčšine zhodol s úvahami okresného súdu prezentovanými v jeho rozsudku. Krajský súd však neopomenul ústavné limity, ktoré musí dodržiavať pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí každý súd vrátane odvolacieho súdu. Na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia preto doplnil jeho odôvodnenie, reflektujúc na základné argumentačné východiská odvolania sťažovateľa.

Krajský súd podporil svoje závery aj vlastnou argumentáciou, keď konštatoval, že jednotlivými dôkazmi, a to výpoveďami svedkov, poškodenej a poškodeného bolo bez

akýchkoľvek pochybností preukázané, že sťažovateľ sa dopustil skutkov v bode 1, 2 a 3. Podrobne vysvetlil sťažovateľovi, z čoho vyvodil jeho úmysel nesplácať úver. V ďalšom sa vysporiadal s námietkou sťažovateľa o priaznivosti Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 na posúdenie jeho konania, ktorej prisvedčil.

V danej veci podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by napadnutý rozsudok krajského súdu bolo možné označiť za neakceptovateľný alebo zjavne neodôvodnený iba z toho dôvodu, že podľa sťažovateľa mal krajský súd vykonať ním navrhnutý dôkaz v rámci odvolacieho konania. Krajský súd hodnotil dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia a neprikladal návrhu sťažovateľa na vykonanie dôkazu dôležitosť so zreteľom na iné písomné a svedecké dôkazy. Vzhľadom na uvedené možno teda konštatovať, že krajský súd preskúmal rozhodnutie okresného súdu aj jemu predchádzajúci postup, a ani po oboznámení sa so sťažovateľom predloženým stanoviskom nezistil žiadne nedostatky, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje taktiež na svoju judikatúru (napr. IV. ÚS 316/07), v rámci ktorej už vyslovil, že ústava neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi (pozri cit. rozsudok Komanický, § 47).

Pokiaľ sťažovateľ v odvolaní namietal, že vo vzťahu ku skutku v bode 3 je nevinný, a poukázal na stanovisko Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky k aplikácii § 222 Trestného zákona o trestnom čine úverového podvodu, a tým, že boli zamietnuté jeho

návrhy na dokazovanie, vykonaním ktorých by sa preukázalo, že disponoval dostatočnými finančnými prostriedkami na splácanie úveru (ak by bol tento poskytnutý), krajský súd jeho námietky dostatočne presvedčujúcim spôsobom vyvrátil, keď uviedol, z čoho vyvodil úmysel sťažovateľa nesplácať úver.

Krajský súd teda na relevantné odvolacie námietky sťažovateľa reagoval a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi primeraným spôsobom vysporiadal.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v napadnutom rozsudku (aj s poukazom na odôvodnenie prvostupňového rozsudku) zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, čím ako odvolací súd poskytol dostatočnú ochranu základným právam sťažovateľa.

Napadnutý rozsudok krajského súdu nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, pretože obsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie svojich skutkových a právnych záverov vo vzťahu ku kontextu odvolacích námietok sťažovateľa. Ústavný súd v takýchto prípadoch nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu.

Samotná skutočnosť, že si krajský súd neosvojil interpretáciu výsledkov dokazovania a ich právne posúdenie z pohľadu sťažovateľa, nemôže viesť k záveru o porušení v jeho sťažnosti označených práv.

Rozsudok krajského súdu tak zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a preto ústavný súd konštatuje, že predmetný rozsudok nemožno kvalifikovať ako nesúladný s obsahom označených článkov ústavy, dohovoru alebo paktu.

Podľa judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo

potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Ústavný súd vychádzajúc zo svojich záverov pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namietal porušenie v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 6/2009 a jeho rozsudkom z 25. februára 2011, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 32/2011 a jeho uznesením z 26. júla 2011

Z obsahu príloh sťažnosti a namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ založil ním podaný mimoriadny opravný prostriedok na dovolacích dôvodoch v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku. V dovolaní predstrel argumentáciu, v ktorej poukázal na to, že krajský súd nerešpektoval zákonné ustanovenia upravujúce ukládanie trestu odňatia slobody upravené v § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Ďalej poukázal na výpovede svedkov, z ktorých by malo podľa neho vyplývať, že on sa fyzického útoku na poškodeného nezúčastnil, preto nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu lúpeže. V dovolaní tiež poukázal, že boli zamietnuté jeho návrhy na vykonanie dôkazov týkajúcich sa jeho majetkových pomerov, ako aj výsluch svedkyne U. Na záver skonštatoval, že trestné stíhanie, ktoré trvá viac ako šesť rokov, nezodpovedá základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Najvyšší súd vo svojom uznesení o podanom dovolaní rozhodol tak, že ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože dospel k záveru, že sťažovateľom uvedené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku neboli naplnené.

Najvyšší súd v úvode odôvodnenia napadnutého uznesenia predovšetkým poukázal na splnenie podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 368 ods. 1, § 372 a § 566 ods. 3 Trestného poriadku oprávnenou osobou v súlade s § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku

a na príslušnom prvostupňovom súde v zákonnej lehote podľa § 370 Trestného poriadku, ako aj na splnenie obligatórnych obsahových náležitostí dovolania v zmysle § 374 Trestného poriadku.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu) všeobecne poukázal na to, že jeho zmyslom je zabezpečiť obhajovanie práv osoby, proti ktorej je vedené trestné stíhanie, a ochranu jej zákonných záujmov, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Právo na obhajobu zahŕňa právo na osobnú obhajobu, právo nechať sa obhajovať obhajcom, ktorým môže byť len advokát, právo na povinnú obhajobu, ako aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému a okolnosti svedčiace v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Zároveň predstavuje aj vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je preto potrebné chápať zásadné porušenie práva na obhajobu najmä ako porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Sťažovateľ však podľa názoru najvyššieho súdu v podanom dovolaní neuviedol ani jednu relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala, že v posudzovanom prípade bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Obvinený považoval za naplnenie tohto dovolacieho dôvodu to, že konajúce súdy nevykonali obhajobou navrhované dôkazy.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zdôraznil, že zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných zákonným spôsobom a procesne (rozhodnutím súdu) podložené zamietnutie dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10, resp. podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku.

Najvyšší súd následne formuloval podrobnú interpretáciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, kde uviedol, že *„v zmysle tohto ustanovenia, dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, je určené k náprave právnych pochybení vo veci samej, pokiaľ tieto pochybenia spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov.*

Východiskom pre existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení skutku je popis skutku, ako bol ustálený v príslušnom výroku napadnutého rozhodnutia vo veci samej. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. S odkazom na uvedený dovolací dôvod sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že išlo o iný trestný čin. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa teda týka nesprávnosti právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom trestného konania a ktorý je v meritórnom súdnom rozhodnutí spravidla vyjadrený v tzv. skutkovej vete výrokovej časti rozhodnutia.

Za nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia sa považuje nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Tr. zák.), pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod.

Námietka obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že vykonanými dôkazmi nebola preukázaná subjektívna stránka žalovaného činu, nakoľko chýbal jednotiaci zámer spolupáchateľov v úmysle zmocniť sa cudzej veci, nemôže obstať, pretože v zmysle § 20 Tr. zák. o spáchanie trestného činu spoločným konaním ide aj vtedy, ak jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti síce samy osebe konanie

nenapĺňajú, vo svojom súhrne však predstavujú konanie opísané v príslušnom ustanovení osobitnej časti (napr. spolupáchateľom na trestnom čine lúpeže podľa § 188 je aj páchatel', ktorý sa zmocňuje cudzej veci, využívajúc skutočnosť, že jeho spolupáchateľ zatiaľ s použitím násilia prekoná odpor poškodeného).“.

Najvyšší súd k námietke sťažovateľa, že pri ukladaní trestu za skutky uvedené v bodoch 1 a 2 napadnutého rozsudku bola nesprávne vypočítaná trestná sadzba a krajský súd mal pri aplikácii asperačnej zásady najprv zvýšiť zákonom ustanovenú hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a až následne ju znížiť podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona (zníženie z dôvodu prevahy poľahčujúcich okolností), uviedol, že „Z ustálenej súdnej praxe (konkrétne z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne z 8. apríla 2009 sp. zn. 23 T 1/2009, publikovaným v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v čísle 4/2009, pod poradovým číslom 32, na strane 7) vyplýva, že ak pri rozhodovaní o treste majú byť použité ustanovenia o úprave trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona z dôvodu uvedeného v § 38 ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 6, § 39 ods. 4 a § 41 ods. 2 Tr. zák., konkrétne rozpätie trestnej sadzby sa určí tak, že najprv sa urobí úprava trestnej sadzby podľa príslušných ustanovení § 38 Tr. zák. Následne sa vykoná úprava takto stanovenej trestnej sadzby podľa režimu § 41 ods. 2 Tr. zák. a napokon sa určí konkrétne rozpätie trestnej sadzby podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona.“.

K uloženiu dvoch samostatných trestov odňatia slobody najvyšší súd uviedol, že „ide o bežnú prax všeobecných súdov Slovenskej republiky, čo nemožno považovať za naplnenie niektorého z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov, ani žiadneho iného dovolacieho dôvodu taxatívne vymedzeného v § 371 ods. 1 Tr. por.“.

Na podklade týchto úvah a citovaných zákonných ustanovení najvyšší súd dospel k záveru, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto dovolanie sťažovateľa v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na záver najvyšší súd prisvedčil námietke sťažovateľa, že došlo k pochybeniu, keď okresný súd a aj krajský súd jeden z dvoch uložených trestov odňatia slobody označili za „úhrnný a súhrnný“, pričom takéto slovné spojenie Trestný poriadok nepozná. Ďalej k tomu najvyšší súd uviedol, že pri súbehu trestných činov možno uložiť buď úhrnný, alebo súhrnný trest odňatia slobody. Vzhľadom na to, že súdy (okresný aj krajský) vo svojich rozhodnutiach zrušili aj výroky o treste dvoch trestných rozkazov, mal byť tento trest pomenovaný ako súhrnný. Tento formálny nedostatok však nemal podľa najvyššieho súdu vplyv na správnosť a zákonnosť rozhodnutia vo veci samej.

Ústavný súd po preskúmaní namietaného uznesenia najvyššieho súdu dospel k týmto relevantným čiastkovým záverom:

Najvyšší súd podrobne vysvetlil jednak podstatu inštitútu dovolania a v tomto kontexte aj konkrétne, sťažovateľom vymedzené dovolacie dôvody poskytované § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku, a teda podmienky ich aplikovateľnosti.

Na základe interpretácie dotknutých ustanovení najvyšší súd vylúčil možnosť subsumovania argumentácie sťažovateľa pod citované dovolacie dôvody poukazujúc na obsah argumentácie sťažovateľa obsahujúcej podľa záverov najvyššieho súdu iba námietky smerujúce proti skutkovým zisteniam konajúcich súdov a námietky spochybňujúce správnosť procesu vyhodnotenia dôkazov.

Najvyšší súd vychádzajúc z označených záverov skonštatoval nedostatok sťažovateľom formulovaných dovolacích dôvodov a dovolanie odmietol.

V napadnutom uznesení najvyšší súd podrobne interpretoval dotknutú právnu úpravu týkajúcu sa mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku] a vo vzťahu k nej posúdil relevantnosť argumentačných námietok sťažovateľa. Najvyšší súd v dostatočnom rozsahu odpovedal na ťažiskové argumenty sťažovateľa týkajúce sa jeho tvrdení o právnych nedostatkoch napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Na základe náležitého odôvodnenia najvyšší súd vylúčil danosť dovolacieho dôvodu podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku a rozhodol o odmietnutí dovolania.

K pochybeniu súdov pri označení uloženého trestu odňatia slobody ako „úhrnného a súhrnného“ ústavný súd uvádza, že úhrnný trest odňatia slobody uložil krajský súd za skutky, ktoré boli predmetom konania pred krajským súdom. Súhrnný trest potom zahŕňa úhrnný trest spolu s predošlými trestami sťažovateľa, ktoré mu boli uložené predchádzajúcimi trestnými rozkazmi, ktorých výroky o treste však krajský súd v namietanom konaní zrušil. Išlo síce o pochybenie krajského súdu, ktoré však z materiálneho hľadiska nespôsobilo sťažovateľovi ujmu na jeho označených základných právach a slobodách a ani na správnosti a zákonnosti rozhodnutia vo veci samej, tak ako to uviedol aj najvyšší súd.

Záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa bol založený na racionálnom, podrobnom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu, a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu tak predstavuje dostatočný základ na jeho výrok, pretože sa opiera o náležité vysvetlenie právnej úvahy a vyčerpávajúcu odpoveď poskytnutú sťažovateľovi zo strany najvyššieho súdu, na ktorej tento postavil svoje rozhodnutie. Ústavný súd tak považuje odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu za náležité, nevybočujúce z limitov čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo súčasne vylučuje aj možnosť sekundárneho porušenia ďalších v sťažnosti označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ v súvislosti s dovolacím konaním namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď uviedol, že „*samotné dovolacie konanie od podania dovolania na Okresný súd Nové Zámky do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o dovolaní trvalo viac ako jeden rok (dovolanie bolo ešte z apríla 2010, pričom rozhodnuté o ňom bolo až 26. 7. 2011), dokonca*

následne len doručovanie rozhodnutia o dovolaní Najvyššiemu súdu SR a Okresnému súdu Nové Zámky trvalo viac ako 6 týždňov od rozhodnutia o dovolaní (NS SR rozhodol 26. 7. 2011, následne OS Nové Zámky bolo rozhodnutie NS SR doručené 9. 8. 2011 a môjmu právnenému zástupcovi až 7. 9. 2011). Uvedený postup jednoznačne nemožno považovať za postup v súlade s atribútmi spravodlivého súdneho procesu, v ktorom by sa nemali vyskytovať zbytočné prietahy.“.

Ústavný súd pri preskúmaní sťažností, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa svojej konštantnej judikatúry poskytuje ochranu týmto právam len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05), t. j. vtedy, ak mu bola sťažnosť doručená v čase, keď ešte nedošlo k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľov z dôvodu, že príslušný súd ešte v ich veci právoplatne nerozhodol. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je totiž podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02).

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry ústavný súd sťažnosti, ktoré mu boli doručené po nadobudnutí právoplatnosti príslušného rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej moci, odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V preskúmanej veci bola sťažnosť ústavnému súdu doručená 25. októbra 2011, teda až potom, ako najvyšší súd vo veci právoplatne rozhodol uznesením sp. zn. 4 Tdo 32/2011 z 26. júla 2011.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v označenom konaní pred najvyšším súdom namietané porušenie práva už nemohlo trvať, a teda bola odstránená jeho právna

neistota, ústavný súd v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, stalo sa už bezpredmetným zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2012